

JAROSLAV RÓNA

Jaroslav Róna (1957) patří k výrazným osobnostem současného českého umění. Ve své tvorbě propojuje malbu, sochu a kresbu do osobitého světa na pomezí mýtu, grotesky a existenciální vize. Jeho díla jsou zastoupena ve veřejných i soukromých sbírkách v České republice i v zahraničí. Lze je spatřit ve volné krajině i v městském prostoru.

J. Róna absolvoval Střední grafickou školu v Praze a následně Vysokou školu uměleckoprůmyslovou. Studoval zde v ateliéru Stanislava Libenského, jehož otevřený a svobodomyšlný přístup výrazně ovlivnil celou generaci umělců. Již během studií se J. Róna účastnil neoficiálních výstav Konfrontace, které se v 80. letech staly symbolem nezávislé umělecké scény.

TICHO A MÝTY

Další ročník výstavy ve veřejném prostoru města, který připravuje Městská galerie Litomyšl, se tentokrát monograficky soustředí na dílo Jaroslava Róny. Název přehlídky Ticho a mýty odkazuje k charakteristické atmosféře umělovcových děl – k tichu osamělých figur a archetypálním příběhům, v nichž se prolíná paměť, sen i civilizační neklid.

Roku 1987 byl jedním ze zakládajících členů skupiny Tvrdohlaví – generační formace, která výrazně proměnila podobu českého výtvarného umění konce 20. století.

Vedle inspirace starými mistry, symbolismem či uměním původních kultur sehrál v Rónově tvorbě zásadní roli také svět Franze Kafky. Právě odtud pramení zvláštní směr absurdity, existenciální nejistoty a groteskní nadsázky, která prostupuje jeho dílem. Rónovy postavy často působí jako poslové dávných civilizací nebo obyvatelé postapokalyptických světů, jejichž význam zůstává částečně skrytý. Autor pracuje se symbolem, archetypem a podobenstvím; důležité pro něj není pouze to, co vidíme, ale i to, co zůstává nevyřčeno.

Sochařské instalace byly do veřejného prostoru Litomyšle vybrány tak, aby citlivě vstoupily do architektonicky kultivovaného prostředí města, a obohatily známý prostor o nové významové vrstvy.

BYTOSTI, FIGURY, STROJE

Výstava Ticho a mýty představuje průřez sochařskou tvorbou J. Róny a zahrnuje animální, figurální plastiky a objekty inspirované technikou a vizemi budoucnosti. Svět přírody na výstavě reprezentují zejména monumentální *Sedící lvice* (2018), *Nosorožec* (2020) a *Sépie* (2000). Zatímco první z nich lze interpretovat jako symbol síly a klidné bdělosti, Nosorožec v sobě spojuje monumentalitu, archaickou posvátnost a zároveň odkazuje na zranitelnost těchto jedinečných tvorů v kontextu lidské civilizace. Také socha *Sépie*, která připomíná tvora vystupujícího z hlubin pradávných moří, svou organicky stylizovanou formou odkazuje k autorově fascinaci přírodními strukturami a organismy.

Tvarosloví soch s námětem lidských postav formuluje J. Róna záměrně do podoby jakýchsi primitivistických idolů či totemových figur. „Strnulé“ figurální plastiky se v jeho tvorbě často proměňují v poutníky, samotáře nebo podivné mytické bytosti. Socha *Sedící čert* (2010) nenaplňuje typickou představu „démona“. Jeho schoulená postava je spíše alegorií melancholie a lidské zranitelnosti. Podobně také *Dítě z Marsu* (2003) působí jako bytost oscilující mezi dětskou nevinností, archetypální modlou a návštěvníkem z neznámého světa. Z autorova dlouhodobého

zaujetí archetypálními náměty vzešla rovněž plastika *Muž se psem* (2021), která je autorovou odpovědí na otázku, kde končí člověk a začíná zvíře. Tichým podobenstvím vztahu člověka a zvířete je rovněž plastika *Muž s rybou* (2005), v níž autor propojuje absurditu, humor a významovou mnohoznačnost. Specifické místo v tvorbě J. Róny zaujímá socha *Waldemar* (2020) inspirovaná archeologickým nálezem pozůstatků prvního císaře z dynastie Čchin s jeho jadeitovou zbrojí a helmou. Název sochy je původně germánský a lze jej přeložit jako „mocný vládce“.

Neméně významnou polohu tvorby J. Róny představují plastiky inspirované technikou, architekturou a vizemi budoucnosti. *Vertikální robot* (2016) navazuje na autorův dlouhodobý zájem o civilizační mýty, imaginární stroje a futuristické konstrukce. Také *Průzkumník* (2024) evokuje postavu objevitele pohybujícího se na hranici mezi člověkem, strojem a symbolem.

Zvláštní událostí ve výstavě Ticho a mýty je uvedení autorovy nové sochy – *Medúsa* v Klášterních zahradách. Motiv mytické bytosti, která po staletí symbolizuje tajemno i fascinaci, se v podání J. Róny stává dalším článkem jeho osobitého světa mýtů, symbolů a kolektivní paměti.

JAROSLAV RÓNA

Jaroslav Róna (born 1957) is one of the leading figures of contemporary Czech art. In his work, he interweaves painting, sculpture, and drawing into a distinctive world situated between myth, grotesque, and existential vision. His works are represented in public and private collections both in the Czech Republic and abroad, and can be found in open landscapes as well as urban public spaces.

J. Róna graduated from the Secondary School of Graphic Arts in Prague and subsequently from the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague, where he studied in the studio of Stanislav Libenský. Libenský’s open-minded and free-spirited approach had a profound influence on an entire generation of artists. Already during his studies, Róna took part in the unofficial Confrontation exhibitions, which became a symbol of the independent art

SILENCE AND MYTHS

The latest edition of the public space exhibition series organized by the Litomyšl Municipal Gallery focuses this time on the work of Jaroslav Róna in a monographic presentation. The title of the exhibition, Silence and

scene in the 1980s. In 1987, he became one of the founding members of the group Tvrdohlaví (“The Stubborn Ones”), a generational formation that significantly transformed the character of Czech visual art at the end of the twentieth century.

Alongside the influence of the Old Masters, Symbolism, and the art of indigenous cultures, the world of Franz Kafka also played a crucial role in Róna’s work. It is from this source that the peculiar blend of absurdity, existential uncertainty, and grotesque exaggeration emerges — qualities that permeate his art. Róna’s figures often appear as messengers from ancient civilizations or inhabitants of post-apocalyptic worlds whose meaning remains only partially revealed. The artist works with symbols, archetypes, and allegories; for him, what matters is not only what we see, but also what remains unspoken.

Myths, refers to the characteristic atmosphere of the artist’s works — the silence of solitary figures — the silence of solitary figures and the archetypal stories in which memory, dreams, and civilizational unease intertwine.

Litomyšl – exteriér města

www.galerie.litomysl.cz

Výstavu Jaroslav Róna. Ticho a mýty připravila Městská galerie Litomyšl ve spolupráci s Lucií Rónovou, Jaroslavem Rónou a městem Litomyšl. / The exhibition Jaroslav Róna. Silence and Myths was organized by the Litomyšl Municipal Gallery in collaboration with Lucie Rónová, Jaroslav Róna, and the town Litomyšl.

Výstava je součástí projektu Smetanova výtvarná Litomyšl 2026. Záštitu nad projektem převzal Ing. Roman Linek, MBA, radní Pardubického kraje. Projekt mohl být realizován díky laskavé finanční podpoře Veroniky a Libora Winklerových, Ministerstva kultury ČR, Pardubického kraje a města Litomyšl. / The exhibition is part of the Smetana Art Litomyšl 2026 project. The project is under the patronage of Ing. Roman Linek, MBA, Councillor of the Pardubice Region. The project could be realized thanks to the generous financial support of Veronika and Libor Winkler, the Ministry of Culture of the Czech Republic, the Pardubice Region, and the town of Litomyšl.

The sculptural installations were selected for the public spaces of Litomyšl with the intention of sensitively entering the city’s ar-

chitecturally refined environment and enriching familiar places with new layers of meaning.

CREATURES, FIGURES, MACHINES

The exhibition Silence and Myths presents a cross-section of the sculptural work of Jaroslav Róna and includes animal and figurative sculptures as well as objects inspired by technology and visions of the future. The natural world is represented primarily by the monumental sculptures *Seated Lioness* (2018), *Rhinoceros* (2020), and *Cuttlefish* (2000). While the first may be interpreted as a symbol of strength and calm vigilance, Rhinoceros combines monumentality and archaic sacredness while also alluding to the vulnerability of these unique creatures within the context of human civilization. Likewise, the sculpture *Cuttlefish*, reminiscent of a creature emerging from the depths of primordial seas, refers through its organically stylized form to the artist’s fascination with natural structures and organisms.

Róna deliberately shapes sculptures depicting human figures into forms resembling primitive

idols or totemic figures. In his work, these “rigid” figurative sculptures often transform into wanderers, loners, or strange mythical beings. The sculpture *Seated Devil* (2010) does not fulfill the conventional image of a “demon.” Its crouched figure is instead an allegory of melancholy and human vulnerability. Similarly, *Child from Mars* (2003) appears as a being oscillating between childlike innocence, an archetypal idol, and a visitor from an unknown world. The sculpture *Man with a Dog* (2021), also born from the artist’s long-standing fascination with archetypal themes, represents Róna’s response to the question of where the human ends and the animal begins. Another quiet allegory of the relationship between humans and animals is the sculpture *Man with a Fish* (2005), in which the artist combines absurdity, humor, and multiple layers of meaning. A distinctive place within Róna’s oeuvre belongs to the sculpture *Waldemar* (2020), inspired by the archaeological discovery of the remains of the first emperor of

the Qin dynasty with his jade armor and helmet. The title of the sculpture has Germanic origins and may be translated as “powerful ruler.”

An equally important aspect of Róna’s work is represented by sculptures inspired by technology, architecture, and visions of the future. *Vertical Robot* (2016) continues the artist’s long-term interest in civilizational myths, imaginary machines, and futuristic. Likewise, *Explorer* (2024)

evokes the figure of a discoverer moving on the boundary between human, machine, and symbol.

A special highlight of the exhibition Silence and Myths is the presentation of the artist’s new sculpture *Medusa* in the Monastery Gardens. The motif of the mythical being, which for centuries has symbolized mystery and fascination, becomes in Róna’s interpretation another element of his distinctive world of myths, symbols, and collective memory.

12. 6. – 31. 10. 2026
Litomyšl – exteriér města

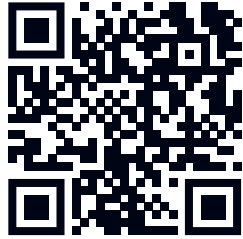

1. **Průzkumník**
Explorer
2024, bronz / bronz
Vodní valy (vedle Smetanova domu)
GPS: 49.872478, 16.307782

2. **Muž se psem**
Man with a Dog
2021, bronz / bronz
Vodní valy (park u Smetanova domu)
GPS: 49.871958, 16.308198

3. **Muž s rybou**
Man with a Fish
2005, bronz / bronz
Vodní valy (nedaleko Bobo Café)
GPS: 49.871446, 16.309216

4. **Sépie**
Cuttlefish
2000, bronz / bronz
Bernardka (most přes řeku)
GPS: 49.873952, 16.307359

5. **Sedící lvice**
Seated Lioness
2018, bronz / bronz
Smetanovo náměstí (před domem čp. 118)
GPS: 49.871210, 16.310760

6. **Woldemar**
2020, bronz, železo / bronz, iron
Jiráskova 9 (Regionální muzeum, terasa kavárny)
GPS: 49.872363, 16.311595

7. **Sedící čert**
Seated Devil
2010, bronz / bronz
Jiráskova (park u Regionálního muzea)
GPS: 49.872854, 16.311525

8. **Nosorožec**
Rhinoceros
2020, bronz / bronz
Zámek Litomyšl (l. nádvoří)
GPS: 49.873069, 16.313181

9. **Vertikální robot**
Vertical Robot
2016, bronz / bronz
Zámek Litomyšl (l. nádvoří)
GPS: 49.873069, 16.313181

10. **Medúza**
Medusa
2026, bronz / bronz
Klášteří zahrady
GPS: 49.871259, 16.313889

11. **Dítě z Marsu**
Child from Mars
2003, bronz / bronz
Zámecká (roh ulice Zámecká a Rektora Stříteského)
GPS: 49.870279, 16.314745

A/ Smetanovo nám.
D/ Smetanův dům
G/ kostel
B/ zámek Litomyšl
E/ chrám Nalezení sv. Kříže
H/ Zimní stadion
C/ Zámecký pivovar
F/ radniční věž
I/ Regionální muzeum

– zahrady a parky

– Smetanovo nám.

– řeka Loučná